

တၢ်တူၢ်လိာ်မၤ

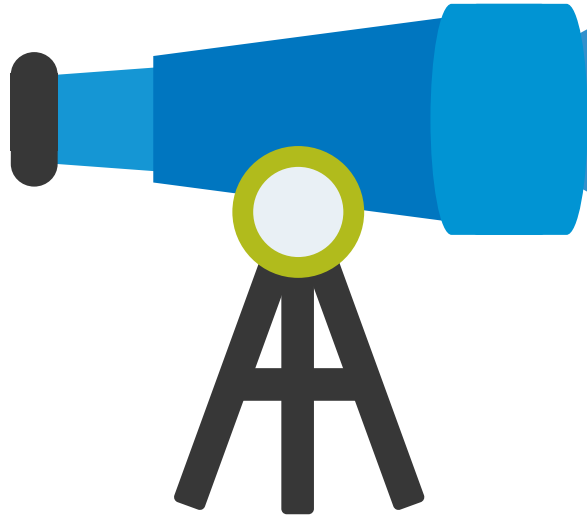
၂၀၃၃ နံၣ် တၢ်မၤရဲၣ်ကျဲၤခိၣ်သ့ၣ် တၢ်တိာ်ကျဲၤ :
တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်လၢအိၣ်လဲၣ်ဖိၣ်
လၢဖျိၣ်တြုၤအါရံၤ ၂၀၂၆နံၣ်

တၢ်တူၢ်လိာ်မ့ၢ်

- တၢ်တူၢ်လိာ်မ့ၢ် ဘၢ်ဒိၣ်အိၣ်လၢ ကိပုၤပၤဆၢတၢ်ခိၣ်ကျၢၢ် Stacie Stanley
- SPPS ၂၀၃၃ နံၣ် တၢ်မၤရဲၣ်ကျဲၤခိၣ်သ့ၣ်တၢ်တိာ်ကျဲၤ
- တၢ်မၤရဲၣ်ကျဲၤခိၣ်သ့ၣ် အ့ၣ်ယၢ် ၃ခါ
- တၢ်နီၤဖးလီၤကရူၢ်တဖၣ်
  - တၢ်တူၢ်လိာ်မ့ၢ်
  - တၢ်တၢ်ပိၣ်သကိးတၢ်ဂ့ၢ်
- မၤကတၢၢ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်

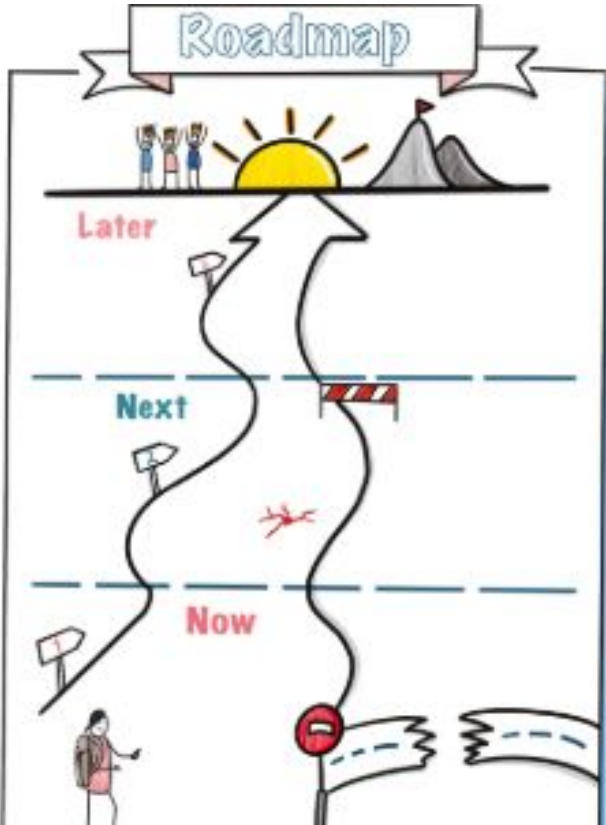
တၢ်တူၢ်လိာ်ဗျၢ်လၢ Superintendent Stanley

၂၀၂၆-၂၇ နှစ် တု၊ ၂၀၃၂-၃၃ နှစ် စးထိပ်
တၢ်မၤရဲၣ်ကျဲၤခိၣ်သ့ၣ်တၢ်တံာ်ကျဲၤ
ပတၢ်မၤရဲၣ်ကျဲၤခိၣ်သ့ၣ်အသီတၢ်န့ၣ်ကျဲၤ

Strategic Planning

ပတ်မီရဲကျဲခိဉ်သ့ဉ်တၢ်တိာ်ကျဲအတၢ်ပညိဉ်မ့ၢ် ဒိသိးပကဟ်လၢတၢ်ဆၢတၢ်တဖၣ်ဒီး ဟံးဖိဉ်ထီဉ် တၢ်ဖိးတၢ်မၤတဖၣ်လၢကဒးအိဉ်ထီဉ်ဒီး ဟံးစ့န့ဉ် ကျဲ SPPS မ့ၢ်တၢ်မၤန့လဲဉ်, မၤတၢ်မၤန့လဲဉ် ဒီးဘဉ် မၤပမၤတၢ်အံၤလဲဉ် န့ဉ်လီၤ.

ပုၤလၢန့ၢ်လီၤပဉ်ဃုာ်တဖၣ်.

- ကိံဖိတဖၣ်
- ဟံဉ်ဖိဃိဖိတဖၣ်
- ကိံပုၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ်
- ပုၤတၢ်ဝါ

တၢ်မၤရဲၣ်ကျဲၤခိၣ်သ့ၣ် တၢ်တိၢ်ကျဲၤအပတီၢ်တဖၣ်

လၢယနူၤအါရံၤ - လၢဖ့ၣ်တြူၤအါရံၤ
၂၀၂၆ နံၣ်

- စးထီၣ်တၢ်တိၢ်ကျဲၤ
- စးထီၣ် တၢ်ဃုသ့ၣ်ညါသမံသမိးတၢ်လိၣ်တဖၣ်လၢကိၣ်ကီၢ်ရဲၣ်အပူၤ
- ကိး ပုၤကူၣ်လိာ်တၢ်ကရူၢ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်
- ရဲၣ်ကျဲၤ ပုၤတဝၢတၢ်န့ၢ်လီၤမၤသကိးတၢ်အတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်လၢ အိၣ်လဲဖီခိၣ်

လၢမးရှး - လၢမ့ၤ ၂၀၂၆ နံၣ်

- ဟံၣ်ဖျိၣ်ထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢဘၣ်တၢ်ထၢဖျိၣ်အီၤတဖၣ်
- ကိး Strategy Formation Action Team (တၢ်မၤကဲထီၣ်တၢ်မၤရဲၣ်ကျဲၤခိၣ်သ့ၣ်ကရူၢ်တဖၣ်) တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်
- ရဲၣ်ကျဲၤ ပုၤတဝၢတၢ်န့ၢ်လီၤမၤသကိးတၢ်
- ကွဲးထူးထီၣ်ပတြီၢ် တၢ်မၤရဲၣ်ကျဲၤခိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်

လၢမ့ၤ - လၢယူၤ ၂၀၂၆ နံၣ်

- ကွၢ်ကဒါက့ၤ ဒီးဘီဘၣ်က့ၤ တၢ်မၤရဲၣ်ကျဲၤခိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်
- ကွဲးထူးထီၣ်ပတြီၢ် ဒီးကွၢ်ကဒါက့ၤတၢ်မၤကဲထီၣ်လိၣ်ထီၣ်တၢ်တိၢ်ကျဲၤ
- မၤဝံၤကွံၢ် တၢ်မၤရဲၣ်ကျဲၤခိၣ်သ့ၣ်တၢ်တိၢ်ကျဲၤလၢတၢ်ကွဲးထူးထီၣ်ပတြီၢ်အီၤ

လၢယူၤလံ - လၢအီၤကူး ၂၀၂၆ နံၣ်

- ကိၣ်ပုၤပၤဆုၤတၢ်ခိၣ်ကျိၤအတၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖး ဒီး Board တူၢ်လိာ်ဟံၣ်ဂၢၢ်ဟံၣ်ကျိၤတၢ်

လၢစဲးပထုဘၣ် ၂၀၂၆ နံၣ်

- စးထီၣ် SPPS ၂၀၃၃ နံၣ် တၢ်မၤရဲၣ်ကျဲၤခိၣ်သ့ၣ်တၢ်တိၢ်ကျဲၤ

လာတၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်မၤရဲၣ်ကျဲၤခိၣ်သ့ၣ်တၢ်တီၢ်ကျဲၤအပူၤမတဂၤပၣ်ဃုာ်လဲၣ်.

မတဂၤလဲၣ်	မၤတၢ်မၤန့ၤလဲၣ်	ဆၢကတီၢ်
Dr Stanley, ကိၣ်ပုၤပၤဆုၤတၢ်ခိၣ်ကျိၢ်	န့ၣ်လီၤတၢ်မၤဒီး ဆုၤထီၣ်တၢ်တီၢ်ကျဲၤဆူ ကူၣ်သ့ပၤဆုၤတၢ်ကမံးတံၢ် ခိၣ်ကျိၢ်လၢ ကဟံၣ်ဂၢၢ်ဟံၣ်ကျိၢ်တၢ်အဂီၢ်	ဆဲးမၤထီၣ်ဘိ
ပူၤကူၣ်လိာ်မၤသကိးတၢ်ကရူၢ် : ကိၣ်ဖိ, ကိၣ်ပုၤမၤတၢ်ဖိ, မိၢ်ပၢ်, ပုၤမၤသကိးတၢ် ၃၅ ဂၤ	ကွၢ်က့ၤတၢ်လၢဒီးန့ၢ်ဝဲတဖၣ်ဒီးတၢ်တီၢ်ကျဲၤလၢဘၣ်တၢ်ဆုၤန့ၢ်အီၤတဖၣ်, ဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးလၢ တၢ်တီၢ်ကျဲၤလၢဘၣ်တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အီၤတဖၣ်ဒီးလိာ်ခဲကတၢ်တဖၣ်အဖီခိၣ်	လၢဖျိၣ်တြူၤအါရံၤ-လၢယူၤ
ပူၤတၢ်တၢ်န့ၢ်လီၤမၤသကိးတၢ် - အိးထီၣ်သးလၢပုၤကိးဂၤဒီးအဂီၢ်	ဟံၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဘၣ်ဘးတၢ်အိၣ်သးခဲအံၤတဖၣ် ဟ့ၣ်ထီၣ်တၢ်ထံၣ်တဖၣ်ဘၣ်ဘးဒီး တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤတဖၣ်လၢဘၣ်တၢ်ဆုၤန့ၢ်အီၤတဖၣ်	လၢဖျိၣ်တြူၤအါရံၤ, လၢအ့ၤဖျိၣ်, လၢမၤ
Strategy Formation Action ကရူၢ်တဖၣ်	ကွဲးထူးထီၣ်ပတြီၢ်တၢ်မၤရဲၣ်ကျဲၤတဖၣ်လၢကမၤကဲထီၣ်လိၣ်ထီၣ်တၢ်ပညိၣ်ဖိတၢ်တဖၣ် ကွဲးထူးထီၣ်ပတြီၢ် တၢ်မၤဖျါထီၣ်တၢ်တီၢ်ကျဲၤမိၢ်လံမိၢ်ပုၤလၢ ကိၣ်န့ၣ် ၂၀၂၆/၂၇ အဂီၢ်	လၢမးရူး - လၢအ့ၤဖျိၣ်
တၢ်မၤရဲၣ်ကျဲၤခိၣ်သ့ၣ်တၢ်တီၢ်ကျဲၤပုၤမၤတၢ်ကရူၢ်	တၢ်ပၤဆုၤရဲၣ်ကျဲၤတၢ်မၤကျိၢ်ကွၢ်ဒီးတၢ်တီၢ်ကျဲၤ	ဆဲးမၤထီၣ်ဘိ

တၢ်မၤလိၤအ့ၣ်ယၢ်တဖၣ်လၢတၢ်ကြၢးမၤဆံအံၤတဖၣ် ဒီးတၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီၢ်အရ့ၣ်ဒိၣ် ၁၀ ခါ

တၢ်အကၢ်အစီၣ်ဒိၣ်မးလၢတၢ်သိၣ်လိၤအပူၤ
မၤလိၤတၢ်လၢကိၣ်ဖိကိးဂၤဒီးဒီးန့ၢ် တၢ်သိၣ်
လိၤလၢအကၢ်စီၣ်တၢ်ထီၣ်, ပၣ်ဃုာ်ကလၢဆဲး
လၢလၢမၤထီၣ်အဝဲသ့ၣ်တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်
ပတီၢ်

- တၢ်မၤဆဲးလီၤစ့ၤလီၤကိၣ်ဖိတၢ်မၤလိၤန့ၢ်တၢ်အတၢ်လီၤဟံၣ် ဒီးမၤထီၣ်တၢ်မၤလိၤပ
တီၢ်အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤလၢကိၣ်ဖိကိးကလၢဒဲးအပူၤ
- ဆဲးမၤဂ့ၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ဂံၢ်ခိၣ်ထံးတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်က့ၣ်သ့တၢ်မၤ
- တၢ်သ့ကွဲးသ့ဖးလံာ် ဂ့ၤဂ့ၤဘၣ်ဘၣ် ဒီး လီၤတၢ်လီၤဆဲး

တၢ်ဒူးပၣ်ဃုာ်ပုၤနီၢ်နီၢ်
ဒူးအိၣ်ထီၣ်ကိၣ်တဖၣ်လၢကိၣ်ဖိ ဒီး ကိၣ်ပုၤမၤ
တၢ်ဖိကိးဂၤဒီးအိၣ်ဒီးသူးသ့ၣ်လၢကပီၤ,
တၢ်ဘျးစဲလိာ်သး ဒီး တၢ်ဆိၣ်ထွဲလၢလၢ
ပဲၤပဲၤ

- တၢ်ကၢ်ကဒါကၤ တၢ်သိၣ်တၢ်သီ ဒီးတၢ်ဘၣ်ဃးဒီးကိၣ်
- ဟံၣ်ဖိဃိတၢ်ဆဲးကျိး ဒီးတၢ်မၤန့ၢ်ကျိၣ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲကိၣ်တဖၣ်အပူၤ
- တၢ်မၤဂ့ၢ်ဒိၣ်ထီၣ် က့ၣ်သ့လီၤဆိတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ
- တၢ်ပၤဃုာ်ကိၣ်ပုၤမၤတၢ်ဖိ ဒီး တၢ်ရဲၣ်ကျဲၤဒီးလၢအိၣ်ပုၤမၤတၢ်ဖိ

**ဂံၢ်ခိၣ်ထံးတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်က့ၣ်သ့တၢ်မၤဂၢ်
ကျဲၤ**
တၢ်ဟံၣ်ထံနီၤဖးလၢအိၣ်ဒီးတၢ်ပညိၣ်လီၤတၢ်
လီၤဆဲးဘၣ်ဃး ပဘၣ်ဟံၣ်လီၤကျိၣ်စ့လၢ
တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်တဖၣ်, ကိၣ်ပုၤမၤတၢ်ဖိ ဒီးတၢ်ရဲၣ်
တၢ်ကျဲၤတဖၣ်အဂီၢ်လၢအိၣ်ဒီးတၢ်တုၤသိးထံ
သိးန့ၢ်ဒဲလဲၣ်

- တၢ်ဟံၣ်ထံနီၤဖးဘၣ်ဃးဒီးတၢ်ဆိၣ်လီၤဟံၣ်လီၤ တၢ်တိၤစၢၤမၤစၢၤအဒိအံၤတဖၣ်
- တၢ်ဃုာ်သ့ၣ်ညါသမံသမိးတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်လၢအိၣ်ဒီးတၢ်တုၤသိးထံသိး ဒီး
တၢ်တုၤလီၤတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်တၢ်တိၤကျဲၤလၢဟံၣ်ကိၣ်ထွဲ(လိကိးတူး)
- တၢ်ဒူးသ့ၣ်ညါရၢၤလီၤဘၣ်ဃးစ့ၣ်ဖိလဲပဒိၣ်ကိၣ် ဒီး တၢ်မၤဂ့ၢ်ထီၣ်က့ၣ်
ကိၣ်တၢ်ဆဲးလီၤမံၤခဲၣ်ဖု

ဃုထာတၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီၢ်အရ့ၤ ခိၣ်တခါဒီး ဃုသ့ၣ်ညါအါထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ် တၢ်ကျဲၤ ဒီး ဟံၣ်ဖျါထီၣ်န့ၣ်တၢ်ထံၣ်-

- တၢ်မၤဆံးလီၤစ့ၤလီၤကိၣ်ဖိတၢ်မၤလိၣ်န့ၣ်တၢ်အတၢ်လီၤဟံၣ် ဒီး တၢ်မၤထီၣ်တၢ်မၤလိၣ်ပတီၢ်အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤလၢကိၣ်ဖိပုၤကိၣ်ကလုာ်ဒဲးအဂီၢ်
- တၢ်မၤဂ့ၢ်ဒိၣ်ထီၣ် ကူၣ်သ့ၣ်လီၤဆီတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ
- တၢ်ကွၢ်ကဒါက့ၤ တၢ်သိၣ်တၢ်သီ ဒီးတၢ်ဘၣ်ဃးဒီးကိၣ်
- ဟံၣ်ဖိဃီဖိတၢ်ဆဲးကျိးဒီး တၢ်ဒီးန့ၣ်ကျိာ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲ
- တၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါရၤလီၤဘၣ်ဃးစ့ၣ်ဖိလ်ပဒိၣ်ကိၣ် ဒီး ကိၣ်ဖိတၢ်ဆဲးလီၤမံၤ

တၢ်သံကွၢ်လၢ ကရူၢ်တၢ်တဲသကိးတၢ်အဂီၢ်

ဆိမိၣ်ကွၢ် နဖိ၊ ပှၤလၢနခိၣ်နဃၤ၊ မ့တမ့ၢ် နဖိတဂၤ -

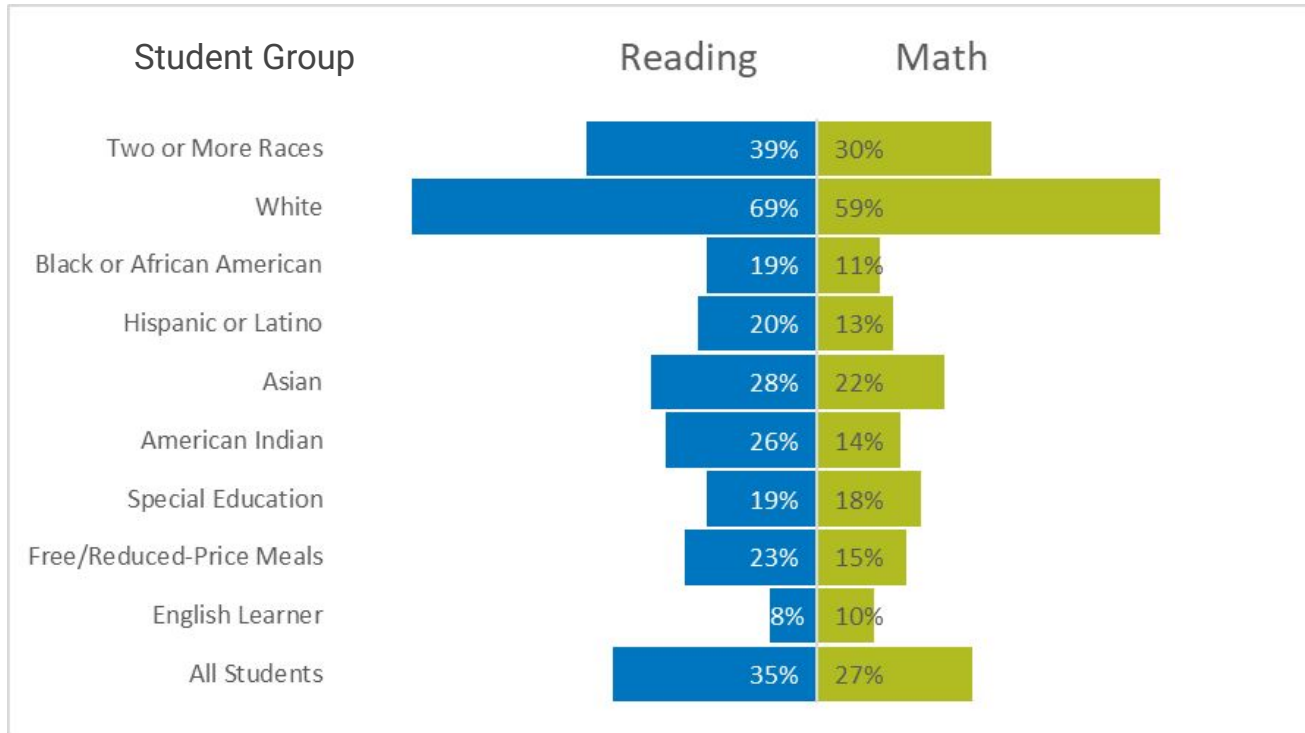
ဖဲနဖိဖျိထီၣ်ကွၢ်လၢ စ့ၣ်ဖိလ်ပဒိၣ်ကွၢ်အခါ နမ့ၢ်လၢလၢအဝဲသ့ၣ်
ကမၤလၢန့ၢ်တၢ်မနုၤတဖၣ်လဲၣ်.

ဒိန့ၢ်လီၤနတၢ်စံးဆၢ၊ ဒီးနမ့ၢ်အဲၣ်ဒီးတဲတၢ်န့ၣ် ယှၢ်ထီၣ်နစုတက့ၢ်.

Achievement Gap Reduction & Academic Acceleration Initiative for Every Student Group (တၢ်မၤဆံးလီၤစၢၤလီၤကိၤဖိတၢ်မၤလိၤန့ၢ်တၢ်အတၢ်လီၤဟံၤ ဒီးမၤထီၣ်တၢ်မၤလိၤပတီၢ်အတၢ်ရံၣ်တၢ်ကျဲၤ လၢကိၤဖိကိးကလၢၣ်ဒဲးအပူၤ)

- တၢ်ဘၣ်ယိၣ်အကျဲပနီၣ်အိၣ်ဝဲလၢ ကိၤဖိအတၢ်မၤလိ လၢတၢ်ဒွဲးဒီးလၢတၢ်ဖးအပတီၢ် လၢကိၤကီၢ်ရဲၣ်ဒီတဘျီအပူၤ အိၣ်ဒီးတၢ်တယူတဖိးလိာ်သးန့ၢ်လီၤ. ကိၤဖိတၢ်သ့ၣ်ညါန့ၢ်ပၢၢ်လၢတၢ်ဒွဲးဒီးလၢတၢ်ဖးဂ့ၤဂ့ၤဘၣ်ဘၣ်အပတီၢ်န့ၢ်ဖျၢၣ်ဒိၣ်မးလီၤ.
- ကိၤဖိအတၢ်ဖျိးစိလၢတၢ်မၤလိအပူၤ အိၣ်ဒီးတၢ်ဖျၢၣ်ထံၣ်ဖျၢၣ်ထီၣ်လိာ်သးလၢကိၤဖိကလၢၣ်ဒ့ၣ်တဖၣ်အပူၤ လၢအဒုးအိၣ်ထီၣ်ဝဲတၢ်လီၤဟံၤတဖၣ်လၢ ပှၤဝါဖိးကိၤဖိ ဒီး ကလၢၣ်ဒ့ၣ်ကိၤဖိတဖၣ်အဘၢၣ်စၢၤလီၤ.
- ကိၤဖိကရူၢ်တနီၤ, ဒ်အမ့ၢ် ကိၤဖိလၢမၤလိအဲကလံးကျိၢ် (English language learners), အတၢ်သ့ၣ်ညါန့ၢ်ပၢၢ်လၢတၢ်ဒွဲးဒီးလၢတၢ်ဖးဂ့ၤဂ့ၤဘၣ်ဘၣ်အပတီၢ်ဖျၢၣ်ဒိၣ်မးလီၤ.
- ပကျဲးစၢၤမၤတၢ်အဂ့ၤကတၢၢ်သနၢ်က့, ကျဲပနီၣ်လၢဟံၤဖျါတၢ်တယူတဖိးလိာ်သးန့ၢ်တပတုၢ်အသးဘၣ်.

တၢ်မၤဆံးလီၤစ့ၤလီၤကိၣ်ဖိတၢ်မၤလိၣ်န့ၣ်တၢ်အတၢ်လီၤဟံၣ် ဒီးမၤထီၣ်တၢ်မၤလိၣ်ပတီၢ်အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤလၢကိၣ်ဖိကိးကလုာ်ဒဲးအပူၤ

တၢ်မၤဆံးလီၤစၢၤလီၤကိၣ်ဖိတၢ်မၤလိၣ်န့ၣ်တၢ်အတၢ်လီၤဟံၣ် ဒီးမၤထီထီၣ် တၢ်မၤလိၣ်ပတီၢ်အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤလၢကိၣ်ဖိကိးကလၢဒဲးအပူၤ

နဖိ မ့တမ့ၢ် ကိၣ်ဖိလၢန့ၣ်ညါတဂၤမ့ၢ်ဘၣ်သဂၢၢ်ဒီးတၢ်ကိတၢ်ခဲလၢအတၢ်မၤလိၣ်လံာ်လီၤတဖၣ်အပူၤန့ၣ်, လၢအဝဲသ့ၣ်အဂီၢ် တၢ်မၤစၢၤမနုၤတဖၣ်အိၣ်လဲၣ်. ကျဲတဖၣ်လၢအကဆိၣ်ထွဲမၤလၢပဲၤအတၢ်လိၣ်ဘၣ်န့ၣ်မ့ၢ်မနုၤလဲၣ်. မ့ၢ်တအိၣ်ဘၣ်န့ၣ်, တၢ်ကိတၢ်ခဲမနုၤတဖၣ်အိၣ်လဲၣ်.

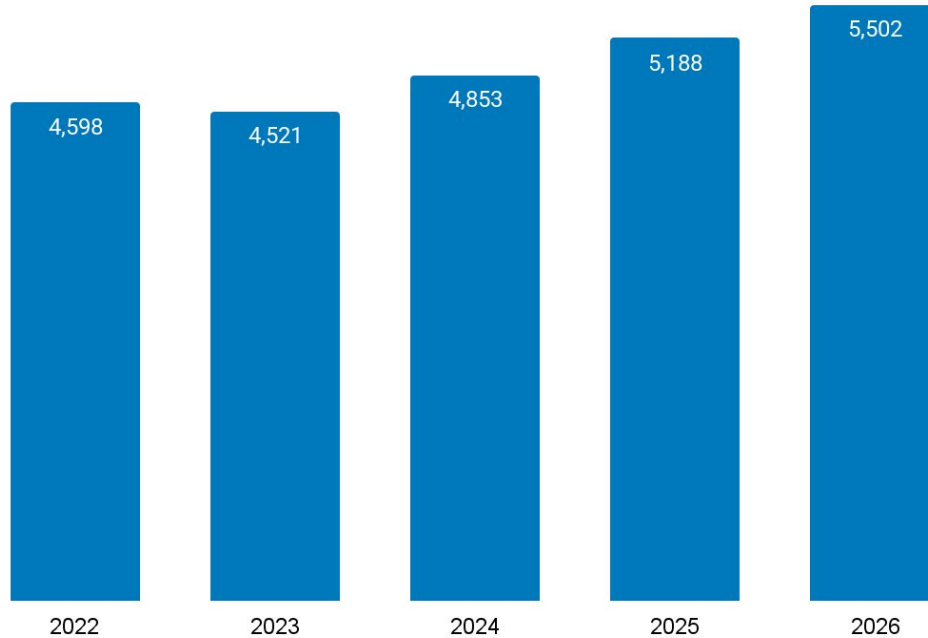
ဖဲနဖိ မ့တမ့ၢ် ကိၣ်ဖိလၢန့ၣ်ညါတဂၤအိၣ်ဒီးတၢ်ဖျိးစိလၢတၢ်မၤလိၣ်လံာ်လီၤပူၤအခါ, တၢ်လဲၤခိဖျိးမနုၤတဖၣ်အိၣ်လၢအမၤစၢၤကိၣ်ဖိအတၢ်ဖျိးစိန့ၣ်လဲၣ်. တဲဒဲးသ့ၣ်ညါကိၣ်ဖိတဂၤဖျိးစိလၢတၢ်မၤလိၣ်ပူၤအဂီၢ် တၢ်မနုၤတဖၣ်မၤစၢၤအလဲၣ်.

ဘၣ်ဃးဒီးတၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီအဝဲအံၤမ့ၢ်နအိၣ်ဒီးတၢ်သံကွၢ်မနုၤတဖၣ်လဲၣ်.

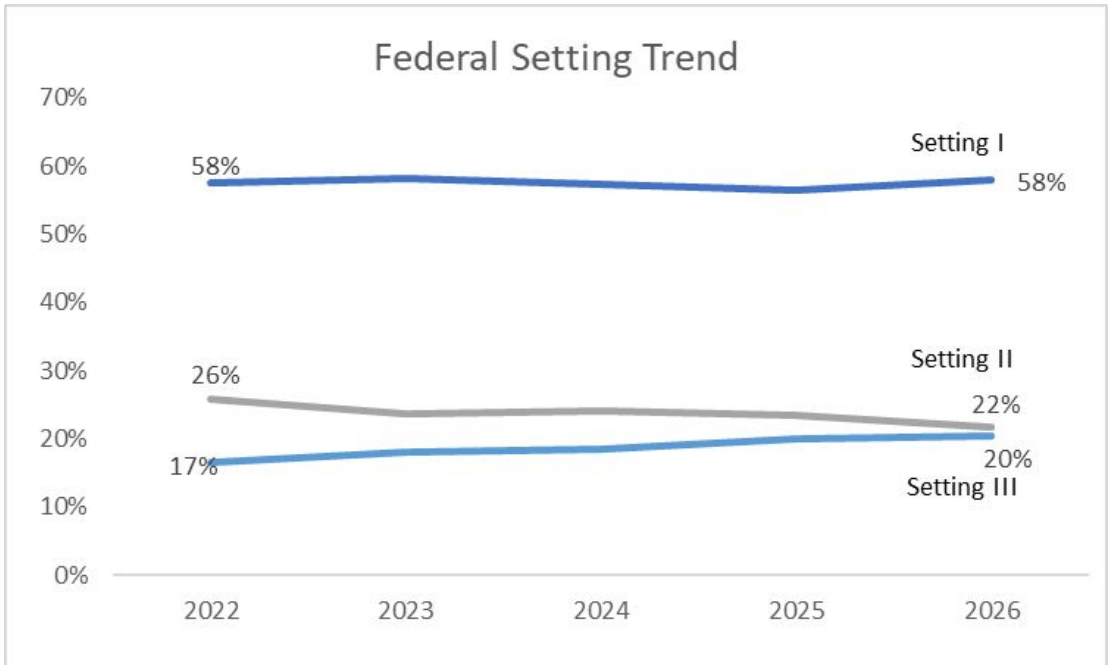
Special Education Programming Enhancement (တၢ်မၤဂ့ၤဒိၣ်ထီၣ် ကူၣ်သ့ၤလီၤဆီအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ)

ကိုဖိလၢဒီးန့ၢ်ကူၣ်သ့ၤလီၤဆီတၢ်မၤစၢၤအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤတဖၣ်ဖဲ စ့ၣ်ဖီလ်ပဒိၣ်ကိုအပူၤန့ၣ် အနီၣ်ဂံၢ်တဖၣ် ဟံအါထီၣ်ဝဲလီၤ.

တၢ်မၤဂ့ၤဒိၣ်ထီၣ် ကူၣ်သ့ၤလီၤဆီအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ

လၢ Federal Setting II (ကီၢ်စၢဖျိၣ်တၢ်ဆီလီၤဟံၤလီၤ II) အပူၤ ကိၣ်ဖိအနီၣ်ဂံၢ်မုၢ်းကယၤစၢလီၤဝဲအခါ, လၢ Federal Setting III အပူၤ ကိၣ်ဖိအနီၣ်ဂံၢ်ဟဲအါထီၣ်ဝဲလၢတၢ်ဆၢကတီၢ်တကတီၢ်ဖီအပူၤလီၤ. လၢ Federal Setting I အပူၤ ကိၣ်ဖိအနီၣ်ဂံၢ်အိၣ်အလီၢ်လီၢ်လီၤ.

Federal Setting Percent in Contained Classroom
Setting I: 0-19%
Setting II: 20-60%
Setting III: 61-99%

တၢ်မၤဂ့ၤဒိၣ်ထီၣ် ကူၣ်သ့ၤလီၤဆီၣ်အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ

န့ၣ်လၢအဒိးန့ၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ၤလီၤဆီၣ်အတၢ်ဆိၣ်ထွဲ မ့တမ့ၢ် ကိမိလၢအဒိးန့ၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ၤလီၤဆီၣ်အတၢ်ဆိၣ်ထွဲလၢန့ၣ်ညါတဂၤမ့ၢ်တန့ၢ်မၤလိာ်ဘၣ်တၢ်လၢ ကွဲးန့ၣ်တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ၤအပူၤပျဲၤဘၣ်န့ၣ်, အကမၤဘၣ်ဒဘၣ်ထိးအဝဲသ့ၣ်တၢ်ဖံးလိမၤဒီး ဒီးတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ၤအတၢ်လဲၤခိဖျါ ဒိလဲၣ်. လၢနကဒိးန့ၣ်မၤလိာ်တၢ်လၢ ကွဲးန့ၣ်တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ၤအပူၤပျဲၤအဂီၢ် တၢ်ကိတၢ်ခဲ မနုၤတဖၣ်အိၣ်လဲၣ်.

န့ၣ်လၢအဒိးန့ၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ၤလီၤဆီၣ်အတၢ်ဆိၣ်ထွဲ မ့တမ့ၢ် ကိမိလၢအဒိးန့ၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ၤလီၤဆီၣ်အတၢ်ဆိၣ်ထွဲလၢန့ၣ်ညါတဂၤမ့ၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်လဲၤခိဖျါလၢအဒုးဖျါးစံးအီၤလၢကိပူၤန့ၣ်, တၢ်လဲၤခိဖျါလၢအဒုးဖျါးစံးအီၤလၢတၢ်မၤလိာ်အပူၤန့ၣ် မ့ၢ်မနုၤလဲၣ်.

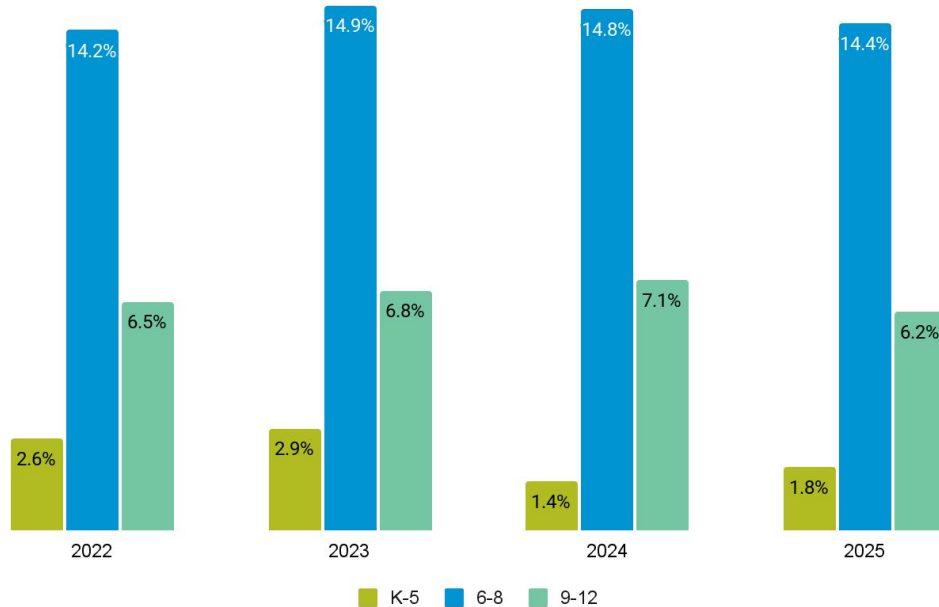

ဘၣ်ဃးဒီးတၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီၢ်အဝဲအံၤမ့ၢ်န့ၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်သံကွၢ်မနုၤတဖၣ်လဲၣ်.

Discipline and Belonging (တၢ်သိၣ်တၢ်သိၣ်ဒီးတၢ်ဘၣ်ဃးဒီးကံ့)

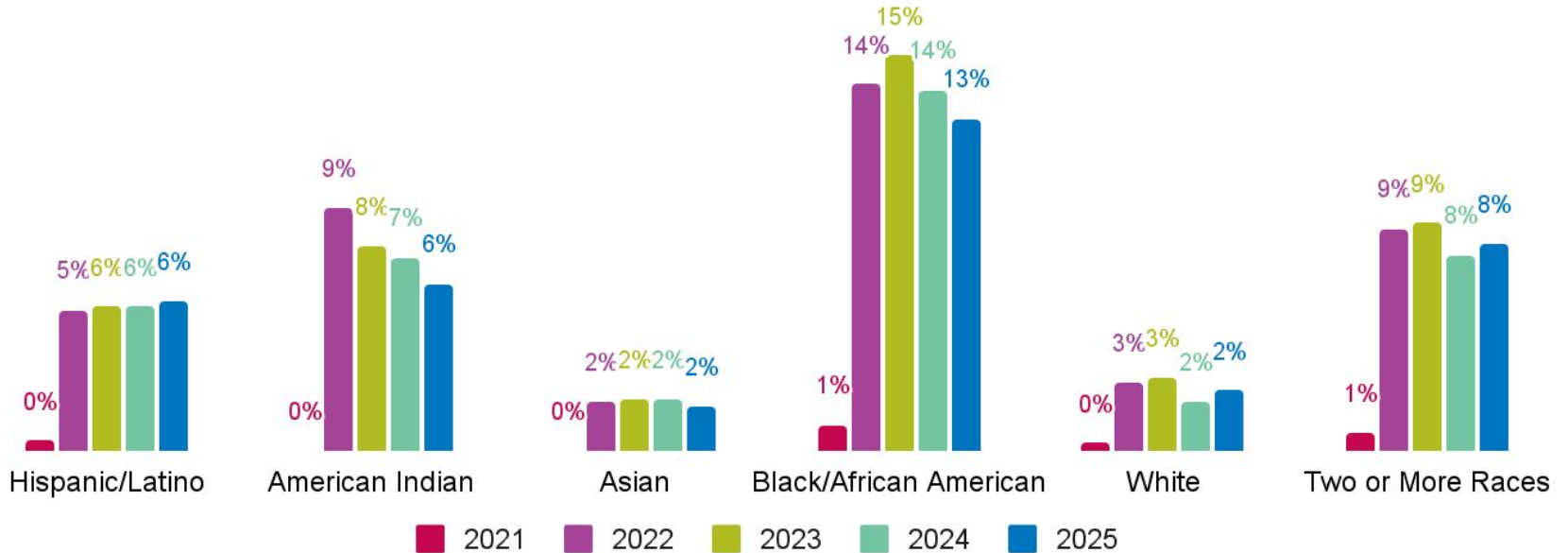
တၢ်ခၢၣ်သးကံ့ဖံ (၆တၢ်-၈တၢ်) တဖၣ် အိၣ်ဒီးမုၢ်ကယၤအါကတၢ်လၢဘၣ်တၢ်ဆိကတၢ်ဟံပတုၣ်တၢ်သိၣ်လိတစီၢ်တလီၢ်လီၤ.

Suspensions by Grade Band

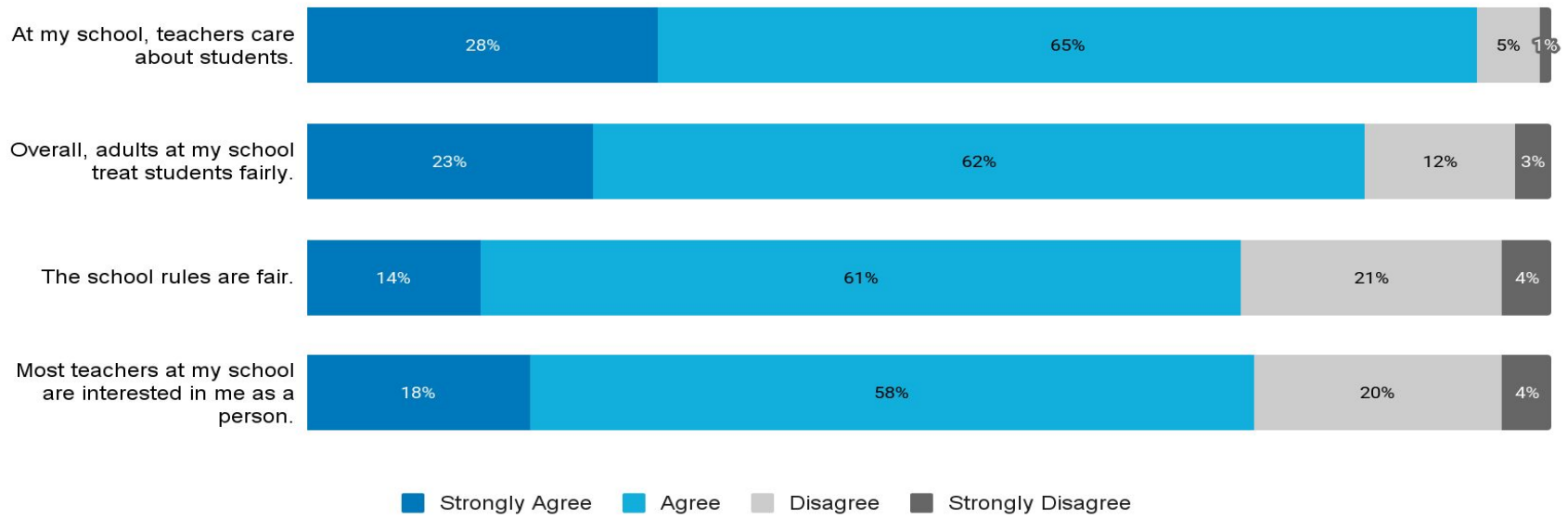
တၢ်သိၣ်တၢ်သီဒီးတၢ်ဘၣ်ဃးဒီးကိၣ်

လၢကိၣ်ဖိကလၢၣ်ဒုၣ်ခဲလၢၣ်အကျါ, ကိၣ်ဖိအနီၣ်ဂံၢ်အါကတၢ်လၢဘၣ်တၢ်ဆိကတီၢ်ဟံၣ်ပတုၣ်တၢ်သိၣ်လိတစိၢ်တလီၢ်န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲ ပုၤသူဖံး/အၤဖရံၤကၤ အမဲၣ်ကၤကိၣ်ဖိတဖၣ်လီၤ.

တၢ်သိၣ်တၢ်သီဒီးတၢ်ဘၣ်ဃးဒီးကိၣ်

တၢ်ဟံးဖျါဖဲ ၂၀၂၅ န့ၣ် MN Student Survey (တၢ်ဃုထံၣ်သ့ၣ်ညါ မံၣ်န့ၣ်စိထီၣ်ကိၣ်ဖိ) အဖီခိၣ် တီၢ်ခၢၣ်သးတီၢ်ထီၣ်ဖိလၢ အါတက့ၢ်မၤလိ ၈တီၢ်, ၉တီၢ်, ဒီး ၁၁ တီၢ်တဖၣ် စံးဆၢတၢ်သိၣ်ကွၢ်ဘၣ်ဃးဒီး ကိၣ်သရၣ်သရၣ်မုၢ်သိၣ်လိအံးထွဲကွၢ်ထွဲအဝဲသ့ၣ် (၉၃%) ဒီး ပုၤနီၣ်ဒိၣ်တဖၣ်ရ ဒီးအဝဲသ့ၣ်ဂ့ၤဂ့ၤဘၣ်ဘၣ် (၈၆%)လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်, ကိၣ်ဖိတခွါထၢန့ၣ် (ခံဆံယံၢ်မၤကယၤ) န့ၣ်အိၣ်ဒီး တၢ်စံးဆၢလၢအမ့ၢ် တတူၢ်လၢ မ့တမ့ၢ် တတူၢ်လၢဖးဒိၣ်လၢ တၢ်သိၣ်ကွၢ်ဘၣ်ဃးဒီး တၢ်သိၣ်တၢ်သီတဖၣ်ကြၢးဝဲဘၣ်ဝဲ ဒီး ကိၣ်သရၣ်သရၣ်မုၢ်တဖၣ် သးအိၣ်အဝဲသ့ၣ်ဒုပုၤတဂၤအသိးလီၤ.

တၢ်သိၣ်တၢ်သီဒီးတၢ်ဘၣ်ဃးဒီးကိၣ်

နဖိ မ့တမ့ၢ် ကိၣ်ဖိလၢနသ့ၣ်ညါတဂၤ တၢ်မ့ၢ်သိၣ်သီအိၣ်န့ၣ်, လၢအတၢ်လၢဟံၣ်မၤထီၣ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီကဂ့ၤဒိၣ်ထီၣ် ဒီး တၢ်သ့ဟံးန့ၣ်မူဒါအဂီၢ် ကိၣ်ဟ့ၣ်လီၤတၢ်ခွဲးတၢ်ဟံၣ်ဒဲလဲၣ်.

ဖဲနဖိ မ့တမ့ၢ် ကိၣ်ဖိတဂၤလၢနသ့ၣ်ညါ တၢ်ဘၣ်လၢအိၣ်ဒီး အသးသ့ၣ်လၢကပီၤ ဒီးတၢ်ဘၣ်လၢအဘၣ်ဃးဒီးကိၣ် အခါန့ၣ်, တဲဒုးသ့ၣ်ညါအတၢ်လၢခိဖျိအိၣ်ဒဲလဲၣ်.

ဘၣ်ဃးဒီးတၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီအဝဲအံၤမ့ၢ်နအိၣ်ဒီးတၢ်သံကွၢ်မနုၤတဖၣ်လဲၣ်.

Family Communication and Language Access (ဟံၣ်ဖိဃီဖိတၢ်ဆဲးကျိး ဒီး တၢ်ဒီးန့ၣ်ကျိၣ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲ)

စ့ၣ်ဖိလ်ပဒိၣ်ကို ဟံၣ်ဖိဃီဖိတဖၣ်ကတိၤကျိၣ်လၢအလီၤဆီလိာ်သး ၁၁၄ ကျိၣ် ဖဲအဝဲသ့ၣ်ဟံၣ်ပူၤန့ၣ်လီၤ.

ကျိၣ်လၢ စ့ၣ်ဖိလ်ပဒိၣ်ကို ဟံၣ်ဖိဃီဖိညိၣ်န့ၣ်ကတိၤဝဲအါ ကတၢၢ်ဖဲဟံၣ်န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲ အဲကလံး, မိန်, စပဲနံးရှ်, ကညီ ဒီး စိၣ်မၤလံကျိၣ်န့ၣ်လီၤ.

ကျိၣ်လၢကတိၤဖဲဟံၣ်	ဟံၣ်ဖိဃီဖိမုးကယၤ
အဲကလံး	56%
မိန်	13%
စပဲနံးရှ်	11%
ကညီ	8%
စိၣ်မၤလံ	4%

Language Support Services for Families in Schools

ကျိန်တၢ်ဆိန်ထွဲအတၢ်မၤစၢၤတဖၣ်လၢဟံၣ်ဖိဃီဖိအဂီၢ်ဖဲကိၣ်တဖၣ်အပူၤ

- 1**
On-Call Interpreters
- 2**
Language Line
- 3**
Outside Agencies

Family Communication and Language Access (ဟံၣ်ဖိဖိတၢ်ဆဲးကျိးဒီးတၢ်ဒီးန့ၣ် ကျိတၢ်ဆိၣ်ထွဲ)

ကျိလီကျိ (Language Line) မ့ၢ်တၢ်ဆဲးကျိးအပီးလီတခါလၢဘၣ်တၢ်စူးကါအီၤဖဲ ကိၣ်ကီၢ်ရဲၣ်အပူၤလီၤ.

လၢအပူၤကိၣ်ခံၣ်န့ၣ်, တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤတၢ်မၤစၢၤအဝဲအံၤ ဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်လီၤအီၤဆူ ဟံၣ်ဖိဖိတဖၣ်လၢကျိအါကျိအပူၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဃုထၢ လါနိၣ်ဝုဘၢၣ်ဒ်တၢ်အဒိ တခါအသိးမ့ၢ်လၢ အမ့ၢ်လါတလါလၢ က့ၣ်ရဲၣ်ကျဲၤမၤဝဲ မိၢ်ပၢဒီးကိၣ်သရဲၣ်တၢ်အိၣ်ဖိၣ် အလါန့ၣ်လီၤ.

ကိးလါဒီး, ကိၣ်စူးကါဝဲ ကျိလီကျိ (Language Line) ၂၀,၀၀၀ မံးနံးဒီးဘၣ်ဟ့ၣ် အပူၤလၢပကိၣ်ကိးဖျါဒ်ဒီးအဂီၢ်လီၤ.

Language	November 2024	November 2025
AMHARIC	287	532
ARABIC	33	229
BURMESE	336	205
DARI	332	231
FRENCH	218	135
GERMAN	20	
HAITIAN CREOLE	28	53
HMONG	1,456	2,172
KAREN	5,367	5,036
KARENNI	227	286
KHMER	127	107
KINYARWANDA	87	12
KOREAN	4	46
LAOTIAN	18	
LINGALA	14	
LUGANDA		63
MANDARIN		59
MONGOLIAN		9
NEPALI	336	255
OROMO	753	765
PASHTO	963	621
PORTUGUESE	84	84
PULAAR		31
RUSSIAN	46	
SOMALI	1,235	1,416
SPANISH	6,242	7,457
SWAHILI	509	964
THAI	10	
TIGRE		56
TIGRIGNA	484	447
TURKISH	166	
UKRAINIAN	113	45
URDU		10
VIETNAMESE	315	156

ဟံပ်ဖိဃိဖိတ်ဆဲးကျိး ဒီး တၢ်ဒီးန့ၢ် ကျိတ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲ

တဲဒုးသ့ၣ်ညါပုၤဘၣ်ဃးဒီး တၢ်ဆၢကတီၢ်ဖဲနဆဲးကျိး စ့ၣ်ဖိလဲပဒိၣ်ကိပုၤမၤတၢ်ဖိ ဒီး နတဒီးန့ၢ်တၢ်သးမံလၢ တၢ်ဆဲးကျိးအပူၤ မ့တမ့ၢ် နတဒီးန့ၢ်ကျိတ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲ လၢနလိၣ်ဘၣ်အံၤတဖၣ်အဂ့ၢ်န့ၢ်တက့ၢ်. တဲဒုးသ့ၣ်ညါ တၢ်ကဲထီၣ်သးအဂ့ၢ်တဖၣ်တက့ၢ်.

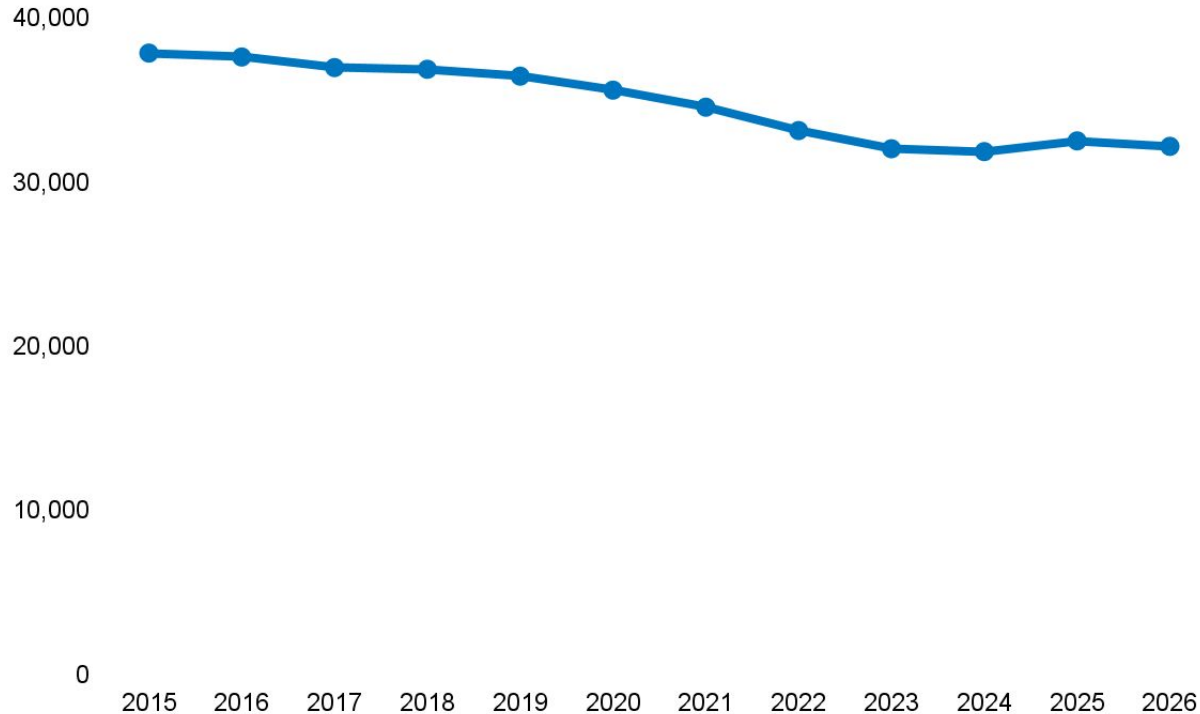
ဖဲနဆဲးကျိးနကိအခါ မ့တမ့ၢ် ကိကီၢ်ရၣ်အခါ မ့ၢ်နဒီးန့ၢ် တၢ်ကတီၢ်သကိးလိာ်သးတၢ်ယၢ်ခိယၢ်ခိ လၢအဒုးအိၣ် ထီၣ်တၢ်သးမံလၢနဂီၢ်စ့ၢ်ဧါ. တၢ်လၢအဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်လဲၤ ခိဖျိ တၢ်သးမံလၢနဂီၢ်န့ၢ်မ့ၢ်တၢ်မနုၤလဲၣ်.

ဘၣ်ဃးဒီးတၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီအဝဲအံၤမ့ၢ်နအိၣ်ဒီးတၢ်သံကွၢ်မနုၤတဖၣ်လဲၣ်.

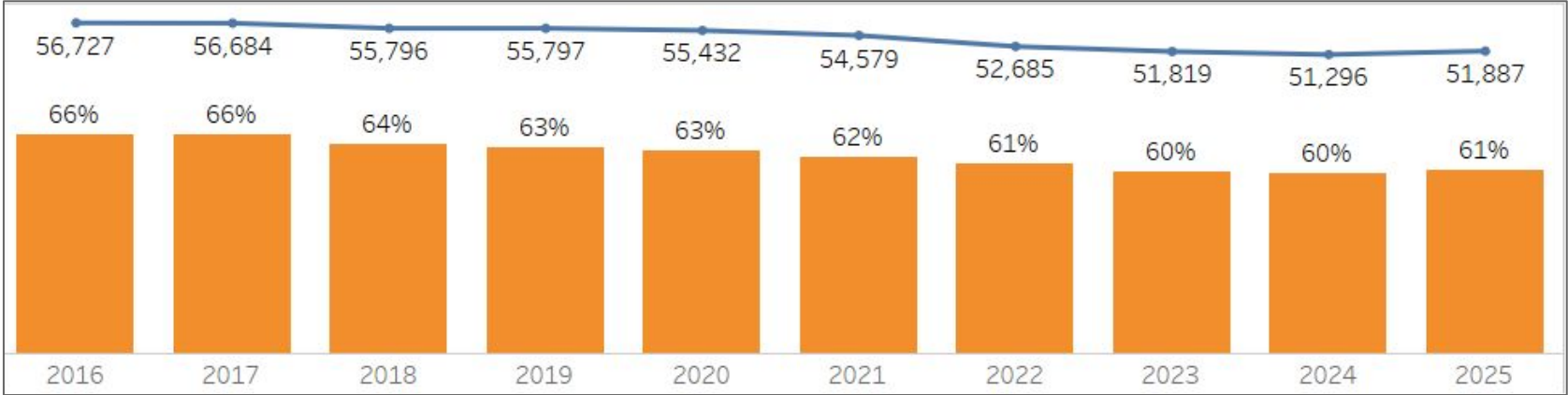
Marketing and Enrollment (တၢ်ဒးသ့ၣ်ညါရၤလီၤဘၣ်ဃး စ့ၣ်ဖိလ်ပဒိၣ်ကိၣ် ဒီး ကိၣ်ဖိတၢ်ဆဲးလီၤမံၤ)

ကိၣ်ဖိတၢ်ဆဲးလီၤမံၤလၢစ့ၣ်ဖိလ်ပဒိၣ်ကိၣ်အပူၤ စ့ၣ်ဖိလ်ပဒိၣ်ကိၣ်အပူၤလံၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါရၤလၢဘၣ်ဃး စ့ၣ်ဖိလ်ပဒိၣ်က့ၢ် ဒီး က့ၢ်ဖိတၢ်ဆဲးလီၤမံၤ

က့ၢ်ဖိတၢ်ဆဲးလီၤမံၤစ့ၣ်ဖိလ်ပဒိၣ်က့ၢ်ဒီး ဖိသၣ်အိၣ်ဖျါထီၣ်အနီၣ်ဂံၢ် ဒီးပူၤအိၣ်ဆိးလၢ ဝှံၤပူၤအနီၣ်ဂံၢ်စ့ၣ်ဖိလ်ပဒိၣ်က့ၢ်ဒီး အဖီခိၣ်န့ၣ်လီၤ. ကြး(graph)လၢလၢတခါအံၤအပူၤ, ပနီၣ်ဘျါအလၢ ဟံၤဖျါထီၣ်ဖိသၣ် စးထီၣ် ဂ့ၣ်န့ၣ်-၁၈န့ၣ် လၢအိၣ်ဆိးဖဲ ဝှံၤစ့ၣ်ဖိလ်ပဒိၣ်က့ၢ်ဒီး အပူၤအနီၣ်ဂံၢ်န့ၣ်လီၤ. ဘါ(bar)အဘိၣ်ဂီၢ်ဟံၤဖျါထီၣ် ခုၣ်-၁၂ တၢ်က့ၢ်ဖိတၢ်ဆဲးလီၤမံၤစ့ၣ်ဖိလ်ပဒိၣ်က့ၢ်(SPPS)အပူၤအမျးကယၤ န့ၣ်လီၤ. တၢ်လီၤဟံၤလၢ ပနီၣ်ဘျါအလၢ ဒီး ဘါအဘိၣ်ဂီၢ်အဘၢၣ်စ့ၣ်ဖိလ်ပဒိၣ်က့ၢ်ဒီး ဟံၤဖျါထီၣ်က့ၢ်ဖိလ်ပဒိၣ်က့ၢ်(SPPS)အပူၤအမျးကယၤ ထီၣ်က့ၢ်လၢအတမ့ၢ် စ့ၣ်ဖိလ်ပဒိၣ်က့ၢ် (SPPS) ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

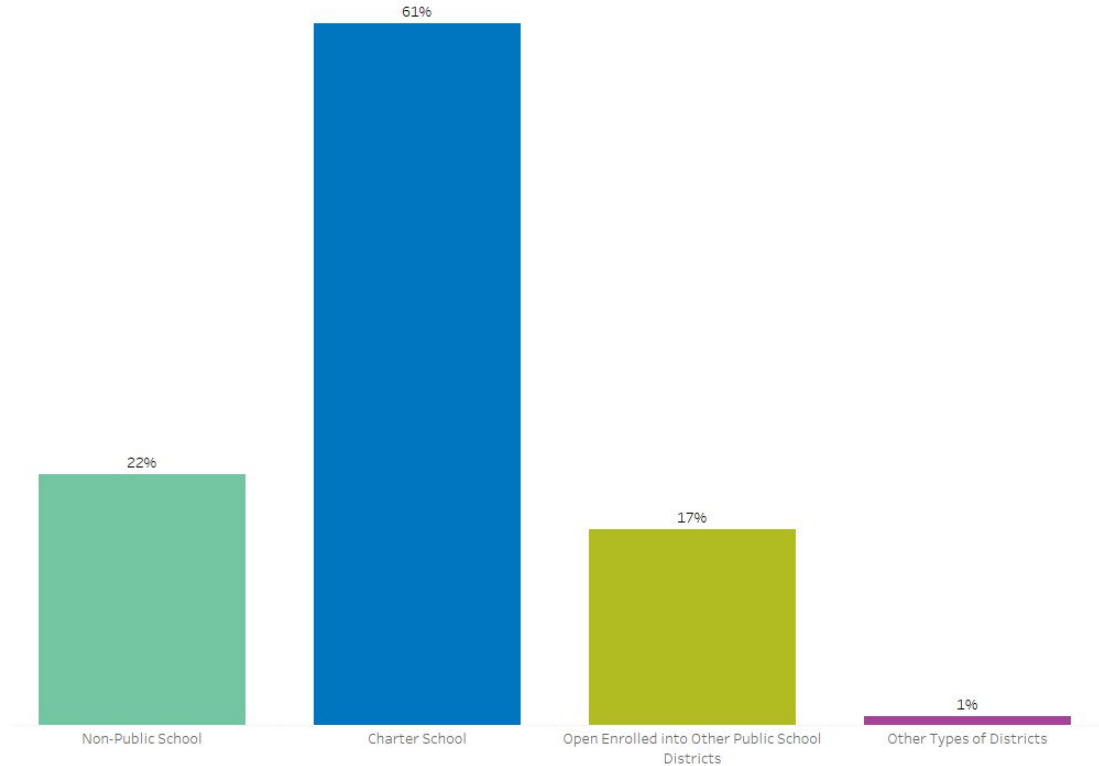

တၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါရၤလီၤဘၣ်ဃး စ့ၣ်ဖိလ်ပဒိၣ်က့ၢ် ဒီး က့ၢ်ဖိတၢ်ဆဲးလီၤမံၤ

က့ၢ်ဖိတဖၣ်အါတက့ၢ်ဆဲးလီၤအမံၤဖဲက့ၢ်တဖၣ်လၢအတမ့ၢ် စ့ၣ်ဖိလ်ပဒိၣ်က့ၢ် -

- ခါထၢၣ်က့ၢ်တဖၣ် (61%)
- က့ၢ်လၢတမ့ၢ်ပဒိၣ်က့ၢ်တဖၣ် (22%)
- ပဒိၣ်က့ၢ်ကိၢ်ရၢၣ်အဂ့ၢ်အဂၤ (17%)

တၢ်ဂ့ၢ်ထၢၣ်ဖိၣ် (နီၣ်ဂံၢ်မုၢ်းကယၤ)ဖဲစ့ၣ်ထွဲတကပၤအံၤ မ့ၢ်တၢ်ဟံၣ်ဖျါဖဲ ၂၀၂၅ နီၣ်, ဘၣ်ဆဲး မုၢ်းကယၤတၢ်ဟံၣ်ဖျါအဝဲအံၤအိၣ်ဒိၣ်လီၤလီၤလၢတဘျုးနီၣ်အပူၤလီၤ.

တၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါရၤလီၤဘၣ်ဃး စ့ၣ်ဖိလ်ပဒိၣ်ကို ဒီး ကိၣ်ဖိတၢ်ဆဲးလီၤမံၤ

 ဘၣ်မနုၤအယီၤလၢ နဆဲးယုထၢစ့ၣ်ဖိလ်ပဒိၣ်ကိုန့ၣ်လဲၣ်. မ့ၢ်တဂၤမၤစၢၤဆဲးကျိးန့ၣ်ဒီးကို ဒီးန့ၣ်ကျဲၣ်လၢနကယုထၢကို မ့တမ့ၢ် ကိၣ်ကိၢ်ရၤခဲအံၤလၢနဖိအဂီၢ်န့ၣ်လဲၣ်. တၢ်လၢအမၤစၢၤဆဲးကျိးန့ၣ်ဒီးကို ဒီးန့ၣ်ကျဲၣ်လၢ နကယုထၢ ကိၣ်မ့တမ့ၢ် ကိၣ်ကိၢ်ရၤခဲအံၤလၢနဖိအဂီၢ်န့ၣ် မ့ၢ်မနုၤတဖၣ်လဲၣ်. တၢ်မနုၤတဖၣ်မၤဘျးစဲၣ်ဒီးကိုန့ၣ်လဲၣ်.

 နမ့ၢ်သ့ၣ်ညါ တံၣ်ဖိပိတဒုၣ်ဒုၣ်လၢအယုထၢ တၢ်ယုထၢအဂၤဂၢၤန့ၣ်, တၢ်ဂ့ၢ်မ့ၢ်တၢ်မနုၤတဖၣ်လဲၣ်. နဆိကမိၣ်လၢတၢ်မနုၤကမၤဂ့ၢ်ထီၣ်ကိုဖိတၢ်ဆဲးလီၤမံၤန့ၣ်လဲၣ်.

 ဘၣ်ဃးဒီးတၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီအဝဲအံၤမ့ၢ်နအိၣ်ဒီးတၢ်သံကွၢ်မနုၤတဖၣ်လဲၣ်.

တၢ်ကျဲး